

بیمه ناباروری

بارقه امیدی بر رؤیای فرزندآوری

زنگ خطر رشد منفی جمعیت مدت‌هاست که به صدا درآمده و پدیده کاهش رشد جمعیت به‌ویژه در دهه اخیر مورد توجه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کشور قرار گرفته است. در همین زمینه، قانون «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» نیز به تصویب رسیده و در دستگاه‌های مختلف به اجرا درآمده است.

بنا بر اظهارات صالح قاسمی، دبیر مرکز مطالعات جمعیت کشور، در ششم تیرماه امسال، نرخ رشد جمعیت در حال حاضر به ۰.۷ درصد، یعنی زیر یک درصد رسیده که این موضوع امری بی‌سابقه است. با روند فعلی طی سال‌های ۱۴۱۵ تا ۱۴۲۰ نرخ رشد جمعیت به صفر درصد خواهد رسید و ما پس از آن نرخ رشد منفی را تجربه خواهیم کرد.

در حال حاضر نرخ باروری از بیش از شش فرزند به ازای هر زن به ۱.۵ فرزند به ازای هر زن رسیده و مطابق با گزارش سالنامه سال ۹۹ سازمان ثبت احوال، نرخ باروری کل ۱.۵ فرزند به ازای هر زن است که در کلان‌شهرها به کمتر از ۱.۳ فرزند یعنی زیر سطح جانشینی رسیده و یک هشدار جدی است.

این در حالی است که نرخ ناباروری در کشور حدود ۲۰ درصد است. در واقع ۲۰ درصد زوج‌های ما به طور طبیعی صاحب فرزند نمی‌شوند. در این میان با وجود داشتن علم این حوزه، زیرساخت‌های لازم برای درمان بیش از ۳ میلیون زوج نابارور در کشور وجود ندارد. سیستان و بلوچستان با ۳.۲ فرزند به ازای هر زن و خراسان جنوبی با ۲.۱۷ فرزند به ازای هر زن دو استانی هستند که نرخ باروری آنها بالای ۲ است، اما نرخ باروری در دیگر استان‌ها زیر سطح جانشینی و کمتر از ۲.۱ درصد است. نرخ باروری استان تهران نیز ۱.۱۲ به ازای هر زن است.

آمارهای اعلامی حاکی از ضرورت توجه بیشتر از پیش به موضوع جمعیت است. در کنار عوامل مختلف تأثیرگذار بر مقوله فرزندآوری، ما با زوجینی در کشور مواجه هستیم که مشتاق فرزندآوری هستند، اما توانایی تحقق این آرزو را به دلیل مشکل بزرگی تحت عنوان «ناباروری» ندارند. با پیشرفت روزافزون علوم پزشکی طی سالیان اخیر، امکان درمان نازایی برای بسیاری از زوجین فراهم شده، اما هزینه‌های سرسام‌آور و روند درمان بعضاً طولانی ناباروری، شماری از خانواده‌ها را از قرار گرفتن در مسیر درمان بازداشته است.

بیمه درمان ناباروری در آغاز راه در راستای حل این مشکلات، سال گذشته بیمه درمان ناباروری هرچند بسیار دیر، اما سرانجام به تصویب هیأت وزیران رسید و سازمان‌های بیمه‌گر پایه اعم از سازمان تأمین اجتماعی و بیمه

سلامت مکلف به تهیه استاندارد‌ها و دستورالعمل‌های لازم برای اجرای این بیمه شدند.

مصوبه پیشنهادی هیأت وزیران به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و همچنین سازمان برنامه و بودجه کشور و تأیید شورای عالی بیمه سلامت کشور و به استناد بند «الف» ماده (۹) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور در جلسه ۲۴ مردادماه سال ۱۴۰۰ نهایی و مصوبه مذکور با عنوان «پوشش بیمه‌های پایه برای خدمات نازایی و ناباروری» در روز دوم شهریورماه سال گذشته از سوی محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهور ابلاغ شد.

در ابلاغیه پوشش بیمه خدمات ناباروری آمده بود که «خدمات نازایی و ناباروری تحت پوشش بیمه‌های پایه قرار می‌گیرد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز مکلف است استانداردهای ارائه خدمات مذکور را تدوین و ابلاغ کند. دبیرخانه شورای عالی بیمه سلامت کشور مکلف است دستورالعمل خرید راهبردی خدمات موضوع این تصویب‌نامه را ابلاغ کند. بار مالی مورد نیاز برای اجرای این تصویب‌نامه از محل منابع مرتبط با ارائه خدمات نازایی و ناباروری در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأمین و به سازمان‌های بیمه‌گر پایه انتقال یابد.»

شرایط استفاده از بیمه ناباروری در تأمین اجتماعی

در همین راستا و در روز ششم دی‌ماه سال گذشته، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی اعلام کرد که خدمات ناباروری اعم از (IVF)، (IUI)، (FET)، (ICSI) بر اساس مصوبه هیأت وزیران از دوم شهریورماه سال ۱۴۰۰ بر مبنای دستورالعمل خرید راهبردی مربوطه در تعهد سازمان تأمین اجتماعی قرار گرفته است.

بر این اساس دستورالعمل حمایت از زوجین نابارور اهدافی چون حمایت مالی و پوشش خدمات توسط سازمان تأمین اجتماعی و تسهیل فرایند ارائه خدمات کمک‌باروری بیمه‌شدگان و افزایش رضایتمندی و کاهش پرداختی از جیب

مردم برای درمان ناباروری را دنبال می‌کنند.

زنان متأهل با سن کمتر از ۴۵ سال و مردان متأهل که شرایط ناباروری اولیه یا ثانویه را داشته باشند، بیمه‌شدگان مشمول این قانون هستند. جهت دریافت این خدمت، در گام اول زوجین با مراجعه به مراکز مجاز درمان ناباروری که مورد تأیید وزارت بهداشت و دریافت گواهی پزشکی مبنی بر ناباروری برای تشکیل پرونده در مدیریت درمان تأمین اجتماعی استان مربوط اقدام می‌کنند.

طبق اعلام مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، هزینه داروهای مورد نیاز در درمان ناباروری از سال ۱۳۹۲ بر اساس تفاهنامه میان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از سوی سازمان تأمین اجتماعی به زوجین نابارور پرداخت شده است. سازمان تأمین اجتماعی همواره خدمات پاراکلینیکی و تشخیصی مانند سونوگرافی، هیستروسکوپی، هیستروگرافی، لاپاراسکوپی‌های تشخیصی، توبوپلاستی و آزمایشات تشخیص طبی و هورمونی را به زوجین نابارور ارائه کرده است. این سازمان علاوه بر موارد ذکر شده، اعمال جراحی مربوط به درمان نازایی مانند واریکوسل، آندومتریوز، تخمدان پلی کیستیک، چسبندگی‌های داخل شکمی و غیره را نیز تحت پوشش خود داشته است.

تعهدات تأمین اجتماعی در پوشش بیمه درمان ناباروری

اما درباره میزان تعهد تأمین اجتماعی در درمان خدمات ناباروری می‌توان گفت ۹۰ درصد از خدمات درمان ناباروری بر اساس تعرفه‌ها در بخش‌های دولتی پرداخت می‌شود. در بخش

خصوصی نیز خدمات بر اساس تعرفه این مراکز پوشش داده نمی‌شود بلکه بر اساس تعرفه بخش عمومی غیردولتی محاسبه می‌شود، لذا بیمار مجبور است بخشی از این هزینه‌ها را از جیب خود پرداخت کند؛ بنابراین اگر فردی تمکن مالی ندارد لازم است در انتخاب نوع مرکز دقت کند. به نظر می‌رسد اکنون این امکان برای زوجین با درآمد متوسط و پایین فراهم است.

به گفته مدیرکل درمان غیرمستقیم سازمان تأمین اجتماعی، تا سه نوبت در سال اجازه داده شده تا هزینه‌های عمل‌های جراحی پرداخت شود. اگر زوجین در درمان موفق نباشند می‌توانند در سال بعد از خدمات سازمان استفاده کنند و زوجین چندان نباید نگران نباشند. اگر زن زیر ۴۵ سال باشد و تا یک سال پس از قصد و اقدام به بارداری، صاحب فرزند نشده باشد نیز می‌تواند از این بیمه استفاده کند.

وی در رابطه با میزان خدمات تأمین اجتماعی برای عمل جراحی زوجین نابارور، خاطر نشان کرد: «بر اساس مصوبه تا سه نوبت در سال اجازه داده‌ایم هزینه اعمال جراحی پرداخت شود. اگر زوجین در درمان موفق نباشند می‌توانند در سال بعد تا سه مرحله دیگر از خدمات سازمان استفاده کنند. در مجموع زوجین چندان نباید نگران باشند و می‌توانند از این خدمات استفاده کنند.»

با این حال، موسوی مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی نیز در آخرین اظهار نظر خود در اول خردادماه امسال اعلام کرد که خدمات تخصصی و تکمیلی در درمان ناباروری تماماً تحت پوشش بیمه رفته و تاکنون بیش از ۶ هزار و ۲۰۰ نفر خدمات تخصصی در این بخش دریافت کرده‌اند.

سازمان
تأمین اجتماعی
همواره خدمات
پاراکلینیکی و
تشخیصی مانند
سونوگرافی،
هیستروسکوپی،
هیستروگرافی،
لاپاراسکوپی‌های
تشخیصی،
توبوپلاستی و
آزمایشات تشخیص
طبی و هورمونی را
به زوجین نابارور
ارائه کرده است